GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 245. Duminecă 3 (15) Noemvre. 1885.

Braşovŭ, 2 Noemvre 1885.

De câte ori a fostŭ vorba despre relaţiunile dintre Românĭ şi Ungurĭ, totdéuna amŭ spusŭ, că pressa maghiară contribue mai multŭ la înăsprirea acestorŭ relaţiunĭ prin metoda ei d'a suspiţiona si înegri faptele nóstre fără nicĭ unŭ tameiu, aţiţândŭ ura poporului maghiarŭ în contra Românilorŭ.

Nu numai odată amŭ fostŭ atacaţĭ cu înverşunare, mai alesŭ de foile din Cluşiu, pentru aceste afirmărĭ. Nu ne aşteptamŭ ca tocmai acum sĕ ni se dea o deplină satisfacţiune chiar de o fóiă guvernamentală, care era în rêndulŭ celorŭ ce ne combăteu fără motivŭ şi aţiţau mereu în contra nóstră, numindu-ne duşmanĭ ai statului.

Acéstă fóiă e „*Magyar Polgar*“ din Cluşiu. Se póte că guvernamentalii din Cluşiu au primitŭ vr'unŭ semnŭ dela d. Tisza, ca s'o mai slăbéscă cu alarmările şi suspiţionările sistematice, ce le urmărescŭ de unŭ şirŭ de anĭ încóce, căcĭ, graţiă acestorŭ svêrcolirĭ nedemne în pressa maghiară, s'a dusŭ vestea şi povestea în lumea largă că tótă Transilvania n'ar fi decâtŭ o taberă de revoluţionarĭ şi irredentiştĭ.

Nu se mai potŭ aduna la unŭ locŭ doi Românĭ, ḑice „Magyar Polgar“, ca sĕ nu se facă vêlvă în pressa maghiară, că ei arŭ conspira în contra statului.

Mărturisirea acésta caracteriséză de minune situaţiunea în care ne aflămŭ. Dér décă fóia maghiară se încércă acum a desvinovăţi guvernulŭ ḑicêndŭ că nu elŭ, ci numai pressa maghiară a întrodusŭ sistemulŭ de suspiţionare, atuncĭ ni se pare că face o încercare zadarnică de a spăla pe arapŭ de negréla pelii.

Noi scimŭ, că pressa maghiară totdéuna a cântatŭ totŭ pe aceeaşĭ córdă, ce au întins'o miniştrii şi deputaţii maghiarĭ în dietă. De aicĭ s'a lăţitŭ faima în ţéră, că Românii arŭ fi duşmanii statului, pentru că pretindŭ şi ei egala îndreptăţire.

Décă „Magyar Polgár“ ia aḑi în nume de rĕu presei maghiare, că vede în totŭ Românulŭ cu carte unŭ „irredentistŭ“ şi că ne suspiţionéză făr' de nicĭ unŭ motivŭ, atuncĭ sĕ ne ierte décă îĭ aducemŭ aminte, că înainte de faimósa proclamaţiă nu eramŭ mai puţinŭ suspiţionaţĭ, numai câtŭ atuncĭ nu ni se ḑicea „irredentiştĭ“, ci Daco-Românĭ, agitatorĭ periculoşĭ, duşmanĭ ai statului şi sobolĭ, carĭ lucréză pe sub pămêntŭ.

Credemŭ că vorŭ concede cei dela fóia clujiană, că epitetele, de carĭ se servescu compatrioţii noştri faţă cu noi nu hotărăscŭ nimicŭ, ci hotărăsce numai sistemulŭ de calumniare şi de suspiţionare care póte avé urmările cele mai desastruóse.

Dacă acestŭ fatalŭ sistemŭ e sĕ cadă, atuncĭ trebue sĕ cadă cu elŭ nu numai invinuirea de irredentismŭ, ci şi invinuirea de dacoromânismŭ, de duşmăniă contra statului ş. a. Cu mĕsurĭ jumătăţite rĕulŭ nu se póte delătura

Dér s'ascultămŭ pe „Magyar Polgár,“ care în numĕrulŭ sĕu dela 12 Noemvre scrie sub titlulŭ „Vechĭ apariţiunĭ“ următórele:

„Cei ce işĭ aducŭ aminte de stările din 1848, cum erau la începutŭ, şi cetescŭ în pressa de astăḑi evenimentele timpului de faţă, vorŭ ḑice că atuncĭ „*tocmai aşa s'au începutŭ lucrurile*“

„S'a întêmplatŭ p'atuncĭ icĭ şi colo câte ceva, s'a cercetatŭ lucrulŭ şi după aceea s'a găsitŭ că evenemêntulŭ nu e de natură politică“.

„Şi acum — spunŭ mulţĭ — e tocmai aşa. Icĭ şi colo se întêmplă câte ceva, se facŭ cercetărĭ şi apoi se publică, că totŭ ce s'a scrisŭ în pressă este fără de basă.“

„Dér impresiunea, ce a produs'o prima relatare asupra inimei omului, desminţirea n'a putut'o şterge niciodată pe deplinŭ. Fiecare relatare a lăsatŭ după sine o urmă mică órecare, din fiecare a eşitŭ câte puţinŭ veninŭ, care a amărîtŭ inimele.“

„Rĕmâne amărîtŭ Românulŭ (oláh) şi Maghiarulŭ. Românulŭ de aceea, pentru că amŭ cutezatŭ alŭ acusa, Maghiarulŭ de aceea, căcĭ da de cumva desminţirea nu e tocmai ce e şi a servitŭ numai pentru liniştirea spiritelorŭ.“

„Conducĕtorii pressei maghiare arŭ trebuĭ sĕ judece lucrulŭ pe basa cunoscinţelorŭ lorŭ psihologice.“

„Ómenii pressei maghiare suntŭ domnii situaţiunei, de aceea nu trebue sĕ publice scirĭ sensaţionale. Scirile sensaţionale, décă se revócă, strică vêḑei foii.“

„Décă icĭ şi colo se întêmplă fapte criminale, n'ar trebuĭ sĕ se lege de naţionalitate séu de religiunea făptuitorului. Fiăcare poporŭ şi fiăcare confesiune are, durere, în sînulŭ ei destuĭ ómenĭ mişeĭ.“

„Rĕutatea nu e încă privilegiulŭ nicĭ uneĭ naţiunĭ. Acéstă meseriă, durere o eserciéză fiăcare poporŭ, nu ca poporŭ, ci individii în contulŭ lorŭ propriu.“

„Tocmai de aceea presa maghiară altfeliu trebue sĕ procédă în lăţirea şi publicarea de scirĭ sensaţionale.“

„Şi atuncĭ încă, când scie că lucrulŭ e de sigurŭ astfelŭ cum i se raportéză, sĕ o spuuă cu reservă, că ceea séu ceea faptă are unŭ caracterŭ politicŭ.“

„Căcĭ asemenĭ svêrcolirĭ în pressă au o influinţă stricăciósă asupra masselorŭ. Décă cu proclamaţia irredentei care e o operă infamă în felulŭ ei, n'arŭ fi alarmatŭ tótă lumea, astăḑĭ în ţinutulŭ Otenbaiei n'arŭ lucra juḑii instructorĭ, şi sinódele bisericescĭ nu ar fi botezate ca conventicule revoluţionare.“

„*Astăḑĭ lucrurile au ajunsŭ aşa departe, că doi Românĭ nu potŭ vorbi între dênşii, ca sĕ nu atragă suspiţiunea asupră-le.*

„In afacerĭ bisericescĭ, forurĭ preoţescĭ. carĭ suntŭ compuse totŭ din preoţĭ, cum sunt cele matrimoniale, nu se potŭ întruni ca sĕ nu provóce cercetărĭ in urmă-le.“

„Nu se face o nuntă, nu e sĕrbătóre poporală, ca sĕ nu-şĭ inchipuiască acolo irredenta, unii individĭ escentricĭ au vĕḑutŭ încă ici şi colo şi puşcĭ.“

„Joculŭ acesta e urîtŭ jocŭ.“

„Concetăţenii nostri românĭ ne urăscŭ, precum amŭ urîtŭ noi pe Nemţĭ după revoluţiune. Sistemulŭ spionagiului, respective sistemulŭ de suspiţiunare au avutŭ urmărĭ grozave.“

„Acestŭ sistemŭ de suspiţiunare nu guvernulŭ, ci presa maghiară îlŭ urmăresce şi'lŭ practică.“

„Pressa maghiară a apăratŭ totdéuna libertatea; a statŭ totdéună în serviciulŭ ideilorŭ liberale. Sĕ le servéscă şi acum şi sĕ nu uite că ofensămŭ în mare mĕsură pe toţĭ aceia, contra cărora redicămŭ acusărĭ nedemne.“

„Pressa sĕ persecute faptele rele décă e sigură de esistenţa lorŭ, dér sĕ nu acuse niciodată de crimă pe cei nevinovaţĭ, căcĭ atuncĭ ea păşesce pe têrêmulŭ teroristicŭ.“

CONFLICTULŬ SERBO-BULGARŬ.

O nemerită apreţiare a sit[illegible] făcut[illegible] prin inimiciţiile dintre Serbia şi Bulgaria face „Telegrafulŭ“ în următorulŭ articulŭ:

Scirile dela fruntaria bulgaro-sêrbă suntŭ din ce în ce mai îngrijitóre, pe fiăcare ḑi vinŭ plângerĭ, şi din Sofia şi din Belgradŭ. Sêrbii se plângŭ de cruḑimea bulgarilorŭ, aceştia de necontenitele încălcărĭ ale sêrbilorŭ. Micĭ scărmănăturĭ între posturile militare dela fruntariă au şi avutŭ locŭ.

Nu mai póte fi îndoială, situaţiunea e atâtŭ de încordată încâtŭ, dintr'unŭ momentŭ în altulŭ, se póte resolva într'unŭ conflicŭ din cele mai sângeróse, ale cărui urmărĭ suntŭ incalculabile.

Cu tóte cele ce s'au spusŭ până acum, e imposibilŭ de descoperitŭ causele acestei situaţiunĭ, s'a ḑisŭ mereu, că Serbia vede în unirea celorŭ două Bulgarii unŭ pericolŭ pentru dânsa şi că ea cere séu revenirea la statulŭ quo, séu compensărĭ. Dér până aḑi şi afară de Anglia, tóte puterile vorŭ reîntórcerea la statulŭ quo ante, atuncĭ ce vrea Serbia? Unde e autorulŭ moralŭ séu materialŭ alŭ acţiunii sale?

Ş'apoi, chiar în casulŭ când puterile arŭ ratifica unirea bulgară, pentru ce Serbia arŭ căuta pricină Bulgariei? Şi cum arŭ puté s'o facă fără a irita pe puterĭ?

S'a mai ḑisŭ, că Serbia are pretenţii asupra districtelorŭ bulgare Trn şi Sofia, fiindcă fondulŭ poporaţiunii din acele districte arŭ fi sêrbe. Mai întêiu, acésta se contestă categoricŭ din partea Bulgarilorŭ, şi alŭ doilea, aceste districte n'au fostŭ cucerite de Bulgaria, ci cedate ei, pentru o raţiune séu alta, de tratatulŭ din Berlinŭ. Cum se împacă aceste pretenţiunĭ cu respectulŭ afişatŭ de Serbia pentru tractatele în fiinţă?

Orĭ câtŭ şĭ-arŭ trudi cineva mintea, atitudinea Serbiei este şi rĕmâne neînţelésă.

Póte — şi acéstă ipotesă e cu totulŭ şi cu totulŭ în defavórea Serbiei — purtarea sa de aḑi e o urmare fatală a greşelilorŭ făcute din capulŭ loculuĭ. Când Serbia afirma că doresce reîntórcerea la vechia stare de lucrurĭ, ea nu era de locŭ pĕtrunsă de credinţa, că acéstă soluţiune va reuşi, închipuindu-şĭ, că puterile favorabile principiului naţionalităţilorŭ, vorŭ consfinţi unirea Bulgarilorŭ, a şi mobilisatŭ armata pentru a le sili sĕ-i dea compensărĭ şi a fi gata sĕ le priméscă.

Ipotesa pare adevĕrată décă ne aducemŭ aminte cu câtă grije guvernulŭ sêrbŭ s'a feritŭ multŭ timpŭ sĕ spuie contra cui mobiliséză; cabinetulŭ din Belgradŭ era în nepuţinţă sĕ dea asemenĭ lămurirĭ.

Cum se întâmplă tot-d'auna în asemenĭ împrejurărĭ, fiă din causa escitării, fiă din causa jertfelorŭ ce trebue sĕ-şĭ impue pentru a ţiné pe piciorŭ de resbelŭ o armată întrégă, naţiunea sêrbă a începutŭ sĕ fiă nerăbdătóre şi sĕ împingă pe guvernŭ la o acţiune—indiferentŭ contra cui. Şi neîndrăsnindŭ sĕ se aventureze în Serbia veche, căcĭ puterile vorŭ restabilirea statului quo, guvernulŭ sêrbŭ nu găsesce altŭ obiectŭ pentru a descărca escitarea nervósă a naţiunii de câtŭ Bulgaria.

Greşéla, pentru guvernulŭ sêrbŭ, constă în aceea că n'a intratŭ în Serbia veche imediatŭ după 6 Septemvre; o dată acolo, regele Milanŭ, ca şi principele Alexandru, ar fi pututŭ s'aştepte în linişte hotărîrea puterilorŭ.'

Dér, greşéla s'a făcutŭ. E vorba acum sĕ esaminămŭ, carĭ potŭ fi urmările unui conflictŭ cu Bulgaria.

Nu e greu de înţelesŭ, că urmările unui conflictŭ bulgaro-sêrbŭ numai desastróse potŭ sĕ fiă. In primulŭ locŭ, se amână indefinitŭ soluţiunea parţială, ce s'ar fi putútŭ efectua acum, a cestiunii orientale. In alŭ doilea locŭ, se dă nascere unei duşmănii fără marginĭ între două state vecine d'aceeaşĭ rasă, alŭ cărorŭ principalŭ interesŭ e sĕ trăiască în cea mai bună armonie. In sfîrşitŭ, ambele ţĕrĭ vorŭ suferi însemnate perderĭ materiale; căcĭ Sêrbii nu se potŭ aştepta sĕ câştige cele două districte, când tótă lumea doresce, şi chiar ei în aparenţă restabilirea statului quo.

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ: [illegible]

După raportulŭ comandantului unei trupe bulgare, ce sĕ trimisese în contra unei trupe sêrbescĭ, care ocupase teritoriu bulgarŭ, Sêrbii se retraseră peste graniţă, lăsându'şĭ sentinelele lorŭ împrejurulŭ punctului dela graniţă Crnivich; acestea observândŭ pe oficerulŭ bulgarŭ, *impuşcară* asupra lui dér fără resultatŭ.

Filipopolŭ, 12 Noemvre. Cu mai mare grabă se facŭ *înarmărĭ* atâtŭ *în contra Sêrbilorŭ*, câtŭ şi *în contra Turcilorŭ*. Graniţa rumeliotă-turcéscă se ocupă din nou; două regimente de infanteriă rumeliotă şi cincĭ regimente de reservişti se trimitŭ aḑĭ acolo. — Escluderea prinţului *Alexandru* din armata rusă a strînsŭ şi mai multŭ poporulŭ împrejurulŭ lui.

Belgradŭ, 12 Noemvre. Din *pregătirile militare* se conchide, că se grăbesce acţiunea. A doua chemare se presintă la comandele de întregire şi plécă imediatŭ la graniţă. Vaporulŭ „Deligrad« transportă trupe din Semendria la Radujevac. La riulŭ Timocŭ se face unŭ podŭ de pontóne pentru o eventuală demonstraţiune în contra Vidinului. Scólele şi oficiele din localităţile dela graniţe suntŭ închise.

Bucurescĭ 12 Noemvre. Din *Sofia* se anunţă de erĭ, că acolo s'au prinsŭ de poporaţiunea bulgară maĭ mulţĭ *agenţĭ streinĭ*, carĭ agitau în contra prinţului

Fiume, 12 Noemvre. Celŭ dintêiu transportŭ de 350 de cai, cumpĕraţĭ din Ungaria de guvernulŭ grecescŭ, a sositŭ aci şi plécă mai departe spre Grecia.

Petersburgŭ, 12 Noemvre. Consululŭ generalŭ *Sorokin* a plecatŭ Marţĭ în Constantinopolŭ. După cum spune „Novoje Vremja," elŭ a primitŭ ordinŭ sĕ se'ntórcă la Filipopolŭ şi sĕ'şĭ reia oficiulŭ. — „Graşdanin" ḑice, că resolvarea cestiunii rumeliote este o *luptă între Rusia şi Anglia*; acésta din urmă are mai mulţĭ sorţĭ de isbêndă.

Constantinopolŭ, 12 Noemvre. Mişcările trupelorŭ turcescĭ la graniţa rumeliotă parŭ a fi definitivŭ terminate. Mai mulţĭ colonelĭ din statulŭ majorŭ generalŭ turcescŭ, însărcinaţĭ cu comande de brigade, au plecatŭ din Constantinopolŭ la graniţa rumeliota.

Arta, 12 Noemvre. Până la 1 Noemvre erau concentraţĭ aci cam 5000 de ómenĭ, trupe turcescĭ. Turcii facŭ aprópe de Arta (Albania) cu mare grabă şanţurĭ.

Salonicŭ, 12 Noemvre. Aci domnesce o activitate militară estraordinară şi sosescŭ în fiăcare ḑi trupe turcescĭ, care se trimitŭ în grabă la graniţa grecéscă. Ele se concentréză mai cu sémă împrejurulŭ *Prevesei* şi póte că s'au adunatŭ până aḑĭ 20,000 de ómenĭ.

Londra, 12 Noemvre. *Conferinţa* a hotărîtŭ, că sĕ se provóce prinţulŭ *Alexandru a se'ntórce la Sofia*. Până la restabilirea séu modificarea *statului quo ante*, va administra Rumelia ostică unŭ *comisarŭ turcescŭ*.

SCIRILE ḐILEI.

Din *Deva* ni se scrie: „La 11 Noemvre n. s'a ţinutŭ acolo controla reserviştilorŭ batalionului 19 de honveḑĭ. După ce s'au adunatŭ feciorii, unŭ ofiţerŭ a începutŭ a le ceti numele, dér fórte schimonosite: Ionŭ în *Iános*, George în *Gyuri*, Nicolae în *Miklos* ş. a. Feciorii, nesciindŭ cine-i Iános, Gyuri, Miklos, nu rĕspunseră nimicŭ. Oficerulŭ începŭ atuncĭ a-i striga din nou: Iónŭ Stefănescu! — Aicĭ! — Nó moi, se stye, ke pe tinye kema acum Stefanescu Iános. — Dumitrescu George! — Aicĭ! — Tu inke stye, ke pe tinye kema acum Dumitrescu Gyuri. Şi aşa mai departe. Acum se nasce întrebarea, că în casŭ de mobilisare, când Stefănescu Iános, Dumitrescu Gyuri ş. a. vorŭ fi chemaţĭ şi nu se vorŭ presenta, sciindŭ că ei suntŭ botezaţĭ Iónŭ, George ş. a., fi-vorŭ ei consideraţĭ ca desertorĭ? Lucrulŭ e într'adevĕrŭ curiosŭ." — Unŭ soldatŭ bĕtrênŭ.

—0—

In ḑiarele maghiare şi maghiarone din Timişóra citesce „Luminătorulŭ,« că pretorulŭ cercului Rĕcaşiu, Const. *Lazarŭ*, a colectatŭ în acelaşĭ cercŭ 44 fl şi i-a trimisŭ »Kulturegylet«-ului din Kluşiu. — Iartă-i luĭ Dómne, că n'a sciutŭ ce face.

—0—

Totŭ acele ḑiare anunţă, că d. *Oprişŭ* Peter, secretarŭ telegrafistŭ în Timişóra, la învitarea d-lui Iokai a intratŭ în şirulŭ illuştrilorŭ literaţĭ, care conlucră la marele opŭ alŭ clironomului: »Austro-Ungaria în cuvinte şi icóne.« D-lŭ secretarŭ Oprişŭ va scrie unŭ studiu mai voluminosŭ etnograficŭ despre Românii din Ungaria de sudŭ, specialŭ despre cei din comitatulŭ Timişului. Totŭ elŭ va compune şi o grupă caracteristică a poporului românŭ. Suntŭ unii, carĭ îşi închipuescŭ, ḑice „Luminătorulŭ,« că d. Oprişŭ, care numai de vr'o trei anĭ se preâmblă prin Timişóra, éră comitatulŭ nu l'a studiatŭ nicĭ când încă, va simţi în sine atâta modestiă, ca sĕ decline dela sine o astfelŭ de însărcinare făcută dreptŭ refugiu în momentele din urmă, sciindŭ că totŭ ce póte oferi nu este lucru demnŭ şi corĕspunḑĕtorŭ, ci numai o cârpeală.

—0—

„*Concordia*« hotelŭ cu cafenea, restauraţiune şi parcŭ, proprietatea comunei bisericescĭ gr.-or. rom. din *Lugoşŭ*, se deschide Dumineca în 15/3 Noemvre 1885. La serbarea deschiderei s'a învitatŭ multă lume. Sĕ recomandă călĕtorilorŭ odăile spaţióse, restauraţiunea bună, cafenea elegantă şi provisiunea eftină.

—0—

Din *Puiu*, comit. Hunedóra, se scrie, că nisce ţĕranĭ din Mica avură în ḑilele acestea o afacere la tribunalulŭ din Puiu. La întórcerea lorŭ spre casă înoptară pe drumŭ la o stână în munţĭ. A doua ḑi plecară mai departe pe josŭ. Pe drumŭ însĕ, fiindŭ frigŭ, îi apucară o furtună violentă, ţĕranii se siliră a merge mai departe, ca sĕ ajungă câtŭ mai curêndŭ érăşĭ la o stînă. După câtva timpŭ, unulŭ dintre ei nu mai putŭ merge; ceilalţĭ doi îlŭ duseră mai departe, dér când ajunseră la adăpostŭ, ţĕranulŭ era îngheţatŭ. In munţĭ zăpada e înaltă de unŭ metru.

—0—

Ca în toţĭ anii în ḑiua de sf. *Martin*, aşa şi în anulŭ acesta o deputaţiune a comunităţii israelite din Pojunŭ s'a dusŭ la Curtea din Viena, dândŭ monarchului şése *gâsce*, puse pe tave de argintŭ şi legate cu panelice tricolore ungurescĭ. Trei din ele le-a datŭ monarchulŭ pĕrechei princiare de corónă.

Din Pesta i se scrie fóei vieneze »Fremdenblatt,« că de câtva timpŭ se observă între membrii asiguraţĭ ai »Reuniunei funcţionarilorŭ« austro-ungarĭ unŭ curentŭ, care ţintesce ca conducerea şi administraţiunea sĕ se separe, adecă sĕ i se dea o *formă dualistică*. Curentulŭ l'au provocatŭ funcţionarii ungurĭ. Ei cerŭ, ca în conducerea reuniunii sĕ fiă representaţĭ în modŭ corĕspunḑĕtorŭ membrii ungurĭ, publicaţiunile, apelurile, foile volante, dér mai alesŭ raportulŭ socotelelorŭ şi protocolulŭ adunării generale a reuniunei sĕ se publice şi în limba maghiară şi că pentru membrii ungurĭ sĕ se editeze unŭ ḑiarŭ maghiarŭ. Unŭ comitetŭ e însărcinatŭ cu esecutarea acestorŭ puncte, ér în casŭ când s'arŭ respinge cererile lorŭ, atuncĭ sĕ lucreze într'acolo, ca membrii ungurĭ sĕ se separe cu totulŭ de institutulŭ din Viena şi sĕ înfiinţeze o nouĕ reuniune cu administraţiune ungurescă.

—0—

„Rĕsboiulŭ« scrie, că *jidovulŭ* Abram Galfunchel s'a presentatŭ la gara Filaretŭ din Bucurescĭ cu 10 colete, pe care voia sĕ le expedieze ca marfă de manufactură; dar s'a constatatŭ, că acele colete nu erau umplute cu marfă, ci cu cărămiḑĭ. Étă unŭ »nignistorŭ" cinstitŭ.

Din ţinutulŭ Betlênului Nov. 1885.

Stimate D-le *Redac'orŭ*! Călĕtorindŭ cinev'a din oraşele cele elegante europene in ţér'a Ardealului — pămêntŭ locuitŭ mai numai de Românĭ — şi aruncându-şĭ privirea peste satele şi domiciliele cele modeste ale plugarilorŭ noştri, sub impresiunea aspectului sombru celŭ oferă acestea ochilorŭ sĕi ar' crede, cum-că îndĕreptŭ au mai remasŭ acestĭ ómenĭ de lumea cultă. E dreptŭ, că în decursulŭ timpilorŭ grei o parte însemnată din puterile materiale ale poporului românŭ au secatŭ, dér în mânia tuturorŭ necasurilorŭ, dorulŭ sĕu către lumină şi cultură cu mai multe ocasiunĭ se vede manifestându-se prin fapte, ce suntŭ demne de atenţiunea chiar a unui streinŭ. —

In 7 Nov. n. unŭ casŭ tristŭ m'a făcutŭ a cerceta o comună românéscă ce ḑace în direcţiune s. v. dela Betleanŭ, numită: »Rusii Betleanului.« Când am păşitŭ pentru prima óră pe pămêntulŭ acelei comune unŭ preţiosŭ şi frumosŭ monumentŭ mi-a atrasŭ atenţiunea. Unŭ monumentŭ, ce este situatŭ pe o dalmă dintr'o grădină frumósă în faţa sórelui — rarŭ va întâlni ochiulŭ privitorului prin părţile acestea. Elŭ este ridicatŭ din partea unui fruntaşŭ românŭ, Florea Bĕudeanu, în memoria fiului sĕu Ioanŭ, fostŭ comerciantŭ în Deşiu. Multe calităţĭ frumóse a dusŭ acestŭ tînĕrŭ cu sine în mormêntŭ. In ḑiua amintită de 6 Nov. n. 4 preoţĭ au sânţitŭ monumentulŭ. S'au ţinutŭ două vorbirĭ cu acea ocasiune: una din partea preotului din Ceaba, Pavelŭ Salvanu, ér alta din partea teologului abs. centr. Ioanŭ H. Boteanu.

Monumentulŭ l'a cioplitŭ unŭ românŭ betlenénŭ: Iosifŭ Cocoiu. Ceea ce n'a isbutitŭ sĕ facă bravulŭ nostru românŭ pe terenulŭ comercialŭ, adecă sĕ dea naţiunii şi societăţii unŭ comerciantŭ bravŭ, aceea cre-

---

FOILETONŬ.

Măriuţa

Novelă poporală

Măriuţa era copilă bună şi frumósă. Ea moştenise dela părinţĭ o mică moşióră, avea locŭ la câmpŭ şi casă frumósă în satŭ. Dér n'a avutŭ multă bucuriă după ele pentru că, fiind orfană, a fostŭ pusă sub tutoria unui unchiu, care moşia i-a dat'o în arêndă ér' pe ea a dus'o departe-departe între strĕinĭ unde a avutŭ a lupta cu multe trude şi nĕcazurĭ, căcĭ de ea sĕrmana nimenĭ n'avea milă şi nimenĭ n'o cruţa, sci ca pe o copilă, care rĕmâne fără părinţĭ şi ajunge sĕ mânce pânea strĕinilorŭ.

Dér în totŭ rĕulŭ este şi ceva bunŭ. Măriuţa a umblatŭ multŭ şi a veḑutŭ multe şi apoi cine vede multe învĕţă multe, ea s'a dedatŭ cu nĕcazulŭ şi cu răbdarea, s'a dedatŭ a se mulţămi cu puţinŭ şi cine se scie mulţămi cu puţinŭ sĕ va bucura de multŭ. S'a făcutŭ răbduriă, harnică, statornică şi cu frica lui Dumneḑeu.

Bogată în însuşirĭ bune, Măriuţa, când a fostŭ de optŭ-spre-ḑece anĭ, s'a întorsŭ în Sălcióra la moşia ei. In totŭ satulŭ fată ca ea nu era, drăgălaşă şi cu minte, blândă şi frumósă ca unŭ îngeraşŭ. Peţitorĭ falnicĭ, bogaţĭ şi mândri ca pĕunul pe întrecute voiau sĕ câştige iubirea Măriuţei, şi ea pe toţĭ îi îndatora, căcĭ nu voia sĕ iésă nimenĭ nemulţumitŭ din casa ei. Toţĭ o încungiurau şi o desmierdau cu vorbe bune şi drăgăstóse, dér nicĭ unulŭ dintre ei nu scia care va fi celŭ fericitŭ şi pe cine place Măriuţa. Unii ḑiceau, că de bună sémă se va duce după Constantinu Paşcului, că acela este mai bo... Vasilica Beiului, că acela este mai frumosŭ, dér Măriuţa nu cerea dela Dumneḑeu nicĭ frumseţă, nicĭ bogăţiă ci numai pacea şi fericiréa casei pentru că scia ea bine, că frumseţa fără minte şi bogăţia fără hărniciă nu ajunge nimicŭ. S'a măritatŭ după Goriţa, care era unŭ tênĕrŭ sĕracŭ şi nu prea frumosŭ, însĕ avea unŭ sufletŭ blândŭ, minte bună şi era omŭ de înţelesŭ şi cu judecată.

Goriţa era înzestratŭ dela D-ḑeu cu tóte acele darurĭ şi însuşirĭ, carĭ potŭ sĕ fericéscă pe o femeă şi Măriuţa ar fi fostŭ cu elŭ cea mai fericită, dacă nesce ómenĭ rĕi şi pismuitorĭ n'arŭ fi stricatŭ sufletulŭ celŭ bunŭ alui Goriţa . . . . Indată ce a căpĕtatŭ elŭ pe Măriuţa şi s'a făcutŭ stăpânŭ peste moşia ei, au începutŭ a-lŭ grămădi o mulţime de pretenĭ, care de care mai vicleanŭ şi mai lingaritŭ. Nu le zăcea la inima acestora binele şi fericirea lui Goriţa, ci pisma şi gândulŭ de a-lŭ înşela, ei în locŭ de a-i da sfaturĭ bune şi a-lŭ feri de rĕu, îlŭ încărcau cu laude şi linguşirĭ îndemnându-lŭ sĕ se lase de lucru, că a lucratŭ elŭ destulŭ până a fostŭ sĕracŭ, acum e destulŭ de bogatŭ, sĕ şédă numai şi sĕ poruncéscă, ca unŭ domnŭ.

Scimŭ, că laudele uşorŭ adĕmĕnescŭ pe omŭ, mai alesŭ pe celŭ ce n'a vĕḑutŭ multe în viéţa lui. Astăḑĭ mai puţinŭ, mâne mai multŭ şi aşa bietulŭ Goriţă căḑù în cele din urmă cu totulŭ în cursa prietinilorŭ sĕi. Se făcŭ sumeţŭ, leneşŭ şi domnosŭ. La lucru nu mergea în vecĭ, pămênturile şi le da în parte, ḑilele de lucru la preotŭ, la primarŭ şi la colectorŭ nu le facea elŭ însuşĭ, ci le plătea cu banĭ.

Dér dela o vreme o stîrşi şi cu banii, nu i mai ajungeau. Ce sĕ facă bietulŭ omŭ? Nĕcazurile s'au mărîtŭ, dările s'au înmulţitŭ: darea de pămêntŭ, despăgubirea jobăgiei, darea pe capŭ, arunculŭ satului, darea de cătăniă, facerea drumului de ţéră, plata învĕţătorului, a notarului, a doftorului, a tutorului orfanalŭ şi mai sciă primejdia câte şi mai câte dărĭ cu cale şi fără cale, de unde sĕ le plătéscă tóte acestea plugarulŭ, aibă şi starea lui Goriţă, décă nu va muncĭ ḑiua ş nóptea la moşia lui?

Dela o vreme sĕ luă de gândurĭ şi Goriţa, căcĭ banĭ sĕ dée i se cerea mereu, dér de căpetatŭ nu avea de unde sĕ mai capete. Ce sĕ facă? S'a dusŭ şi elŭ la jupânulŭ Itzig sĕ ia banĭ împrumutŭ. Itzig sĕ arĕta omŭ bunŭ şi milosŭ, pe Goriţa îlŭ primia cu prietenie, îlŭ împrumuta cu banĭ câţĭ îi trebuiau ba adese-orĭ îlŭ omenea şi cu vinarsŭ numai în cinste pentru că jupânulŭ Itzig ţiné în arêndă şi cârciuma satului.

Goriţa începuse a se îngropa în punga jidovului cu datorii din ce în ce mai marĭ, astă-ḑĭ lua unŭ florinŭ mâne altulŭ şi totŭ la două la trei lunĭ sĕ ducea la jupânulŭ Itzig ca sĕ-şĭ facă socotéla. Itzig sĕ împăca uşorŭ cu Goriţa, pentru că în locŭ de banĭ jidovulŭ sĕ mulţămia şi numai cu câte o învoială în scrisŭ, veḑĭ bine cu câte două-ḑecĭ orĭ trei ḑecĭ florinĭ mai multŭ de cum era dătoriu, şi Goriţa o facea acésta bucurosŭ pentrucă elŭ ar fi datŭ jupânului Itzig orĭ şi ce numai banĭ sĕ nu'i céră pentrucă banĭ nu avea.

Deşi nu prea voiosŭ, dér Goriţa totuşĭ era mângâiatŭ, căcĭ cu jidovulŭ o ducea bine, se dedase cu elŭ, îlŭ cerceta mereu şi încă la începutŭ numai din prietenie, pentru că Goriţa nu era beutorŭ, dér dela o vreme cercetândŭ mereu cârciuma lui Itzig, începŭ sĕ-i placă şi lui a se uita în fundulŭ sticluţei, căcĭ deşi n'avea patima beţiei totuşĭ, celŭ puţinŭ din prietenie, trebuia sĕ guste astăḑĭ mai puţinŭ, mâne mai multŭ, şi aşa totŭ crescêndŭ.

Numai atâta îi mai lipsea ca sĕ ajungă acolo unde

demŭ, cumcă cu ajutorulŭ cerului va face pe têrêmulŭ sciințelorŭ. Are fii studențĭ în scólele năsĕudene.

Intr'adevĕrŭ astfelŭ de ómenĭ meritá îmbărbătare, cândŭ vedemŭ, cumcă nu numai se nisuescŭ a da națiunii bărbațĭ bravĭ ci mai ajută și instituțiunile prin carĭ se susține religiunea și moralulŭ în societate, precum face și d. Beudeanu donêndŭ sĕrmanei bisericĭ din Chiuza lucrurĭ de prețŭ, despre carĭ celŭ competentŭ va raporta la timpulŭ sĕu.

Dorescŭ ca d. Beudeanu sĕ aibă mulțĭ imitatorĭ și vindecându-i-se rana causată *prin* perderea fiului sĕu, sĕ-lŭ țină Ceriulŭ la mulțĭ anĭ spre folosulŭ națiunii, și alŭ patriei iubite.

Unŭ drumarŭ.

ASOCIAȚIUNILE NOSTRE.

In lupta mare de esistență a popórelorŭ, fiecare din aceste datorŭ este a-șĭ examina în continuu puterile și aptitudinele proprii. Numai cunoscêndu-le pe acestea, ișĭ póte ajunge mai cu siguranță scopulŭ cătră care ținteșce. »Cunósce-te pe tine însuțĭ," este o maximă fórte vechiă.

S'a dișŭ și cu dreptŭ cuvêntŭ se repețesce, că secululŭ nostru este secululŭ asociațiunilorŭ. »Unirea dă putere« este cea mai modernă arenă de luptă. Minunĭ suntŭ resultatele ei, orĭ în cătrău ne intórcemŭ privirea.

Mânecândŭ din aceste principii subscrisulŭ șĭ-a propusŭ a face unŭ studiu istoricŭ, comparativŭ, despre tóte asociațiunile, respective reuniunile române din Austro-Ungaria deorice categoriă, precum: Asociațiunĭ literare învĕțătorescĭ, reuniunĭ de femei, casine, institute de banĭ, reuniunĭ de cântărĭ, de meseriașĭ, de pompierĭ, asociărĭ de diletanțĭ pentru teatre, corurĭ de plugarĭ etc. etc.

De aceea îmĭ permitŭ a adresá o respectuósă

Rugare

cătră P. T. președințĭ, respective secretarĭ ai tuturorŭ asociațiunilorŭ române din Austro-Ungaria ca celŭ multŭ până la 1 Decemvre v. a. c., sĕ binevoiéscă a mĭ comunica*) următórele date, relative la asociațiunile în fruntea, cărora se află:

1. Numele și reședința asociațiunei cu posta ultimă.
2. Când și la a cui inițiativă s'a înființatŭ?
3. Cine suntŭ conducĕtorii actualĭ?
4. De ce mijlóce dispune?
5. Décă și cum prosperéză asociațiunea?
6. Care e numĕrulŭ membrilorŭ actualĭ?
7. A mĭ-se trămite câte unŭ exemplarŭ de statute ér, unde acésta n'ar fi posibilŭ, a mĭ-se areta felulŭ organisării.

Eventuale rapórte amĕnunțite despre activitatea reuniunilorŭ vorŭ da studiului meu o importanță cu atâtŭ mai meritoriă.

Chiar și rapórte despre asociațiunĭ desființate, în cari sĕ se arĕte causele desființării, încă vorŭ fi de mare interesŭ pentru studiu.

In speranță, că rugarea mea va avea resultatulŭ doritŭ, sunt cu stimă

Brașovŭ, 1/13 Noemvre 1885.

N. Petra-Petrescu.

*) Sub adresa: *N. Petra-Petrescu, Kronstadt* (Siebenbürgen).

INSCIINȚARE.

Adunarea generală a *Reuniunei femeilorŭ Române din Brașovŭ* se va ține Joi în 7 Noemvre a. c. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ după prândŭ la 3 óre

Brașovŭ în 2 Noemvre 1885.

Maria Alexi v.-președintă. — *Dr. Nicolau Popŭ* actuarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.")

BERLINŬ, 14 Noemvre. — Unŭ individŭ nebunŭ încercă se pĕtrundă cu forța în palatulŭ imperialŭ, sub cuvêntŭ că are sĕ comunice împĕratului ceva urgentŭ. Garda l'a dusŭ în institutulŭ de nebunĭ.

NIȘŬ, 14 Noemvre. (Oficialŭ.) **Ministrulŭ de esterne Garașanin avisă pe trimisulŭ Rhangabé sĕ declare guvernului din Sofia, că guvernulŭ sêrbescŭ a rĕspunsŭ la provocarea bulgară cu declararea de rĕsboiu. Regele a plecatŭ la óra 1 din nópte la Pirotŭ, ca sĕ ia comanda supremă a trupelor.**

DIVERSE.

Naivitate. — Virginia se plângea cătră amica sa Eleonora, că Dionisiu a vrutŭ sĕ o sărute. — „Și tu ce i-ai dișŭ?" o întrebă Eleonora. — „I-am dișŭ sĕ mérgă înlăturĭ, că e prea obraznicŭ," rĕspunse Virginia. — »Și nu te a sărutatŭ?" »Nu prostulŭ!«

* *

Recetă în contra împrumutătorilorŭ de diare. — Adeseorĭ abonentulŭ unui diarŭ e mereu șicanatŭ de vecinu-sĕu care, fiindŭ pré sgarcitŭ sĕ aboneze diarulŭ și cu tóte astea vrêndŭ sĕ scie ce conține, trimite regulatŭ la elŭ, că se închină cu sănătate și-lŭ rógă se fiă așa de bunŭ a'i împrumuta pentru unŭ momentŭ diarulŭ. In bunătate și din considerațiunĭ de bună vecinătate, îĭ implinesce totdéuna rugămintea, deși în cele din urmă cu órecare nĕcazŭ ascunsŭ de obrăsnicia vecinului. Pentru asemenea casurĭ aduce »Papierzeitung" următórea practică recetă: Abonentulŭ sĕ taiă cu băgare de sémă o notiță care'i va plăcea din diarŭ, înainte d'a o împrumuta. Curêndŭ după ce s'a împrumutatŭ diarulŭ, unŭ servitorŭ alŭ împrumutătorului va alerga sĕ cumpere unŭ esemplarŭ din acelŭ numĕrŭ. Cetitórele, între care circulă fóia împrumutată, de asemenea îșĭ vorŭ cumpĕra fi-ă care pentru sine, câte unŭ esemplarŭ; nicĭ una din ele nu póte dormi liniștită, înainte d'a sci, ce conține partea tăiată. Esperimentulŭ se repețesce în diua următóre cu acelașĭ resultatŭ, în casurĭ de încăpățînare încă de câteva orĭ, — ș'apoĭ nu va mai fi necesarŭ, mai cu sémă la femei, căcĭ nu vorŭ mai împrumuta.

* *

Pălăria josŭ. — In Rusia este obiceiulŭ ca simplii supușĭ, cari n'au în ochii funcționarilorŭ decâtŭ o inteligință fórte mărginită, sĕ'șĭ scótă cu respectŭ pălăria când se adreséză la celŭ mai micŭ cinornik. Dilele acestea din urmă unŭ organistŭ germanŭ, care face o cĕlĕtoriă artistică în Rusia, se presentă cu pălăria pe capŭ la biroulŭ poștalŭ din Odessa pentru a'șĭ lua scrisorile ce ' se adresase »poste-restante.« Funcționarulŭ dela ghișet, îĭ dise în limba rusă: — Cine 'țĭ-a spusŭ, dobitocule, că poțĭ sĕ'mĭ vorbescĭ cu pălăria în capŭ? Artistulŭ însĕ nu'șĭ perdu cumpĕtulŭ, și observă, că în vestibulŭ era unŭ curentŭ de aerŭ. — Asta nu face nimicŭ, dice funcționarulŭ. Décă nu'țĭ scoțĭ pălăria nu'țĭ voiu da scrisorile. — Vomŭ vedea, rĕspunse artistulŭ. Și trimise îndată o telegramă urgentă cu rĕspunsŭ plătitŭ lai autoritatea superióră din St.-Petersburg, pentru a întreba décă era obligatŭ d'a se supune la pretențiunea funcționarului. Așteptă rĕspunsulŭ în liniște care'i și sosi îndată, și — ce triumfŭ! — cu pĕlăria pe capŭ se duse de'șĭ luă scrisorile. „Țarulŭ este departe," dicŭ Rușii orĭ de câte orĭ este vorba sĕ reclame în contra tiraniei funcționarilorŭ. După cum se vede, acestŭ proverbŭ n'are în totd'auna dreptate.

* *

O răfuială rară. — Unŭ Maurŭ de frunte din Algeria îșĭ mărită fĕta după o căpetenia de Maurĭ, avutŭ, dér cam aspru și pasionatŭ. Tênĕra femeiă, nețînêndŭ sémă de caracterulŭ bărbatului ei, pricinuĭ dese neînțelegerĭ, carĭ degenerară cu timpulŭ în fapte. Intr'o di ea se duse la tată-sĕu plângêndŭ și tremurândŭ de mâniă, că bărbatulŭ-sĕu a plămuit'o. De aceea cerea ea, ca tată-sĕu sĕ rĕsbune onórea casei și a ficei sale. Înțeleptulŭ Maurŭ dete seriosŭ din capŭ, rĕmase câteva minute pe gândurĭ și în fine ridică mâna, și dete o sdravĕnă palmă ficei sale, care aștepta rĕsbunarea. Tênĕra femeiă se dete înapoi, ca și cum ar fi cădutŭ trăsnetulŭ la picióreie ei, și punêndu'șĭ mâna pe obrazulŭ pălmuitŭ, strigă tremurândŭ și scinteindŭ din ochĭ: »Vai, tată! Asta'i rĕsbunarea ta asupra ofensatorului casei nóstre?« Bĕtrênulŭ îșĭ netedi barba și privindŭ fixŭ în ochii ficei sale dise: »Negreșitŭ. Mergĭ acum și spune bărbatului tĕu, că i-am bătutŭ nevasta, fiindŭ că și elŭ mĭ-a bătutŭ pe fica mea, și că prin urmare ne-am achitatŭ!" Dise și se'ntórse în altă parte, lăsându'șĭ fica sĕ se gândéscă asupra acestei rare răfuelĭ.

* *

Dramă. — Cronicarulŭ diarului le Radical povestesce o »legendă" dramatică a binalii:

Duoi zidarĭ lucréză pe o schelă.

Schela se rupe, rĕmâindŭ la loculŭ ei numai o bârnă de care lucrătorii se agăță cu desnădăjduire. Dar bârna începe sĕ se clatine; numai presintéză destulă resistență ca sĕ pórte greutatea a două trupurĭ. Zidarii bagă de sémă și se uită unulŭ la altulŭ.

— Ioane, dise celŭ mai bĕtrânŭ, am patru copii de hrănitŭ.

— Bine, Petre!

Și zidarulŭ celŭ mai tênĕrŭ îșĭ desface mânele după bârnă și cade josŭ.

Celălaltŭ a scăpatŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

omulŭ se face neomŭ. Așa și totŭ așa până ce la urmă nicĭ mâncare nu-i mai trebuia numai vinarsŭ sĕ aibă.

Vedĭ așa-i sórtea unora. Cine arŭ fi credutŭ despre unŭ copilŭ ca și Gorița, că din sîrguinciosŭ și harnicŭ cum era, sĕ se facă unŭ prăpăditŭ și perde-véră. Décă Gorița nu s'arŭ fi împrietinitŭ cu cățĭ trașĭ-împinșĭ, rĕmas-ar-fi omŭ de cinste și de omeniă dér — prietenii, după ce l'au scosŭ din fire, i-au mâncatŭ și norocolŭ. Acésta o vedea și Gorița dér era târdiu. Intre ómenii de frunte și de omeniă nu mai avé locŭ și trebuia sĕ rĕmână între aceia pe carĭ și i-a alesŭ.

Dér ce făcea Măriuța? La mulțĭ le era milă de sórtea ei și o învĕțau sĕ nu mai sufere batjocura bărbatului ei, sĕ nu mai șédă pustiită și singură de rîsulŭ ómenilorŭ, sĕ-șĭ véndă casa și moșióra cum va puté și sĕ se ducă orĭ și unde, numai sĕ scape de urîtulŭ bărbatului. Dér Măriuța era femeiă cu minte și nu se uita după gurile ómenilorŭ, pentru că scia ea bine, că legătura făcută înaintea altarului trebue sĕ fiă statornică nu numai în bine ci și în rĕu Di și nópte se gândea numai la aceea cum ar puté sĕ-șĭ îndrepte bărbatulŭ, Măriuța cunoscea rana ce băntue inima iubitului ei soțŭ, că Gorița era desperatŭ și apoi omulŭ în desperare nu mai póte face nicĭ o faptă bună. Acésta o scia Măriuța, dér n'avea ce sĕ facă; i se rupea inima de durere și lacrimĭ tainice vĕrsa, dér tóte înzadarŭ.

Desperarea lui Gorița crescea din di în di, ca și nĕcazurile lui; năpârca jidovéscă, acelŭ Itzig afurisitŭ, care mai ierĭ alaltă-ierĭ ilŭ purta pe pălmĭ, acum ilŭ batjocorea și nu-lŭ mai băga în sémă; nicĭ banĭ împrumutŭ nu-i mai da, șĭ nicĭ vinarsŭ pe credință.

Nefericitulŭ Gorița sêmțea acum amarŭ adevĕrata lui stare. Prietenii lui de mai înainte ilŭ priviau cordișŭ, ba adeseorĭ se făcéu, că nicĭ nu-lŭ mai cunoscŭ. Așa-i lumea, așa-sŭ ómenii, în bine toțĭ țĭ-sŭ prietinĭ, în rĕu toțĭ te părăsescŭ!

Gorița era singurŭ! Ba nu, elŭ credea numai că e singurŭ. Unŭ sufletŭ bunŭ totŭ ia mai rĕmasŭ credinciosŭ. Dér cum puté Gorița sĕ mai crédă, că póte fi ființă, care îi va erta vreodată? Și totușĭ Măriuța i-a iertatŭ, ea era sufletulŭ bunŭ, care nu se depărtă de lângă elŭ în nenorocire. Ea ilŭ mângăia cu vorbe dulcĭ și cu câtŭ ilŭ omenia mai bine, cu atâta Gorița o prețuia mai multŭ și cu câtŭ o prețuia mai multŭ, cu atâtŭ o asculta mai multŭ.

Numai acum începuse Gorița a cunósce ce este adevĕrata iubire și câtă fericire îșĭ póte afla bărbatulŭ într'o femeiă bună și credinciósă. Măriuța, deși o sĕrăcise bărbatulŭ ei, totușĭ făcea ce făcea și Gorița ei nicĭ odată nu pornea flămêndŭ de acasă; când se întorcea de pe drumŭ orĭ dela lucru, Măriuța totdéuna ilŭ aștepta cu masa întinsă, cu pâne próspĕtă și mâncare bună, ba Măriuța se scia îngriji pe sĕma lui și de puțin vinars, pe care îl îndulcea. Astfel Gorița s'a dedatŭ cu încetulŭ a prețuĭ mai multŭ mâncarea decâtŭ bĕutura, ba încă mai în urmă nicĭ nu-i păsa décă are bĕutură orĭ nu, numai mâncare sĕ aibă bună. Nu trecŭ multŭ și Gorița nicĭ că mai voia sĕ mai audă de cârciumă nicĭ bĕutura s'o védă, tótă fericirea lui era acum numai de a face pe placulŭ nevestei sale, lângă care îșĭ afla elŭ adevĕrata odihnă și mulțămire.

Multŭ plătesce o nevastă bună! Se povestea prin satŭ și se mirau ómenii, ce-i cu Gorița de s'a schimbatŭ așa, s'a lăsatŭ de prietenĭ și de blăstămățiĭ, diua îșĭ vede de lucru, séra se culcă ca ómenii, ca și cum n'arŭ mai fi elŭ Gorița celŭ perdutŭ și ulicarnițŭ.

Și Dómne câtŭ de mângăiată se simeța Măriuța în inima ei, când audia aceste vorbe. Cu câtă lăcomiă se uita tênĕra nevastă în ochii bărbatului și cu câtă speranță se gândia ea la traiulŭ casei lorŭ! Dér ca tóte în lume nicĭ acéstă fericire, plătită cu multe lacrĕmĭ și durerĭ, n'a fostŭ statornică. Intr'o di, când nefericitulŭ Gorița îșĭ desmierda minutele vieții la sinulŭ nevestei sale, numai ce se trezesce, că ușa casei se isbesce înapoi și étă, că intră doi jurațĭ și cu primarulŭ aducêndu-i o hârtiă dela judecătoriă. Dómne ce carte négră era cartea acésta, căcĭ jupânulŭ Itzig le luase în datorii moșióra și cu legea în mână âmbla sĕ-i scótă afară din casa părintéscă.

Sudorĭ recĭ eșiau pe fruntea nenorocitului! Pĕcatele trecutului apĕsau greu pe inima lui Gorița. Déră ce s'a făcutŭ odată nu se mai póte desface.

... „Așa a voitŭ ursita Goriță, uită-te la mine, nu desnădăjdui, décă păgânulŭ fără milă ne va scóte afară din casă, nu vei rĕmâné singurŭ, eu nu mĕ voiu depărta de lângă tine, vomŭ munci împreună, vomŭ trăi și noi cum trăescŭ alțĭ ómenĭ, inima nóstră e bună și Dumnedeu nu ne va uita. Așa-i Goriță?«

Măriuța îi totŭ vorbea și se trudea sĕ-lŭ mângăiă, dér Gorița nu rĕspundea nimicŭ, numai din când în când suspină greu, cu atâtŭ mai greu cu câtŭ îi vorbia Măriuța mai dulce.

Dela o vreme Gorița a eșitŭ din casă și s'a dusŭ.. Unde? Nimenĭ nu scia sĕ spună. Sĕrmana Măriuță!......

. . . .

Trecuseră câteva sĕptĕmânĭ în așteptare zadarnică. Incă Itzig nu venise cu esecutorulŭ și cu pandurii, când în miedulŭ dilei clopotulŭ sună în turnŭ. Țĭ se rupea inima așa sună de jalnicŭ. Cine a muritŭ?........ Inima fragedă a unei femei ușorŭ se rupe sub o durere grea....... Măriuța era mórtă.

G. M.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Noembre st. n 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97.95
Rentă de hârtiă 5%	90.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonurĭ rurale ungare	103.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 80
Bonurĭ rurale transilvane	102.50
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.20
Renta de hărtiă austriacă	82.20
Renta de arg. austr.	82.55
Renta de aurŭ austr.	109 25
Losurile din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.—
Act. băncei de creditŭ austr.	282 60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.90
Napoleon-d'orĭ	9.98
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.75
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 30 Octomvre st. v. 1385.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	86	87¼
Renta rom. amort. (5%)	90	91½
» convert. (6%)	86	87½
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	31¾
Credit fonc. rural (7%)	101½	102½
» " " (5%)	85	86¼
» » urban (7%)	96½	97½
» » » (6%)	90	91
» » » (5%)	80½	81¾
Banca naţională a României	1050	1100
Ac. de asig. Dacia-Rom.	244	250
« » » Naţională	199½	211
Aurŭ	12½	12.
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţsi Braşovu

din 13 Noembre st. n. 1885

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8 64	8.69
Argint românesc	8 60	8 65
Napoleon-d'orĭ	9.94	9 99
Lire turcescĭ	11.26	11.38
Imperialĭ	10.16	10.24
Galbenĭ	5 90	5 94
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	122.—	123.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ de secretarŭ la **Institutulŭ de creditŭ şi de economii „ALBINA" în Sibiiu** dotatŭ cu salariu anualŭ de fl. 1,200 şi dreptŭ de pensiune.

Doritorii de a ocupa acestă postŭ au se dovedéscă:

1. Că suntŭ de etate între 18 şi 40 anĭ.
2. Că suntŭ deplinŭ sănătoşĭ.
3. Conduită corectă.
4. Cunoscinţă deplină a limbei române. maghiare şi germane.
5. Cualificaţiune mai înaltă doeumentată prin testimonii scolare.

Petiţiunile scrise de însuşĭ concurenţii sunt a se trimite la subscrisa Direcţiune pànă la 1 Decembre st. n. a. c.

Sibiiu, 12 Noemvre 1885.

Direcţiunea

Institutului de creditŭ şi de economii „Albina« în Sibiiu.

Nro. 12702—1885.

Publicaţiune.

In urma esmisului inspectoratului de dare din 26 Octomvre a. c. Nro. 15,904, se provócă, conformŭ Inaltei ordinaţiunĭ ministeriale de finanţe din 10 Octcmvre ă. c. Nro. 63,475, toţĭ posesorii de cladirĭ nouă, carĭ nu au fostŭ supusă dărei séu ai acelorŭ clădirĭ, care, dela măsurarea dărei de casă pro 1885 începêndŭ s'au folositŭ ca locuinţe, computându-se aci ţóte nouĕle clădirĭ şi reedificările despărţĕmintelorŭ de locuinţă în Stupinĭ, Dirste, Nou, Timişulŭ superiorŭ şi inferiorŭ şi Predealulŭ, — ca sĕ 'şĭ procure fără întârḑiere dela oficiulŭ orăşănescŭ de dare libelele pentru fassionarea dărei de case şi fassionându-le în modŭ corĕspunḑĕtorŭ sĕ le reaştérnă celŭ multŭ pànă în 30 a l. c. la oficiulŭ orăşănescŭ de dare, dispunându-se la casŭ contrarŭ peutru negligenţii posesorii de case, ca libelele lorŭ de fassionare sĕ se fasioneḑe ex offo şi pe basa acestora sĕ se determine darea de casă, respective arunculŭ generalŭ după darea de venitŭ pro 1886.

Braşovŭ, 7 Noemvre 1885.

Magistratulŭ orăşănescŭ.

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
" " "	5— 8 "	15%
" " "	9—11 "	20%
" " "	12—15 "	30%
" " "	16—20 "	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%